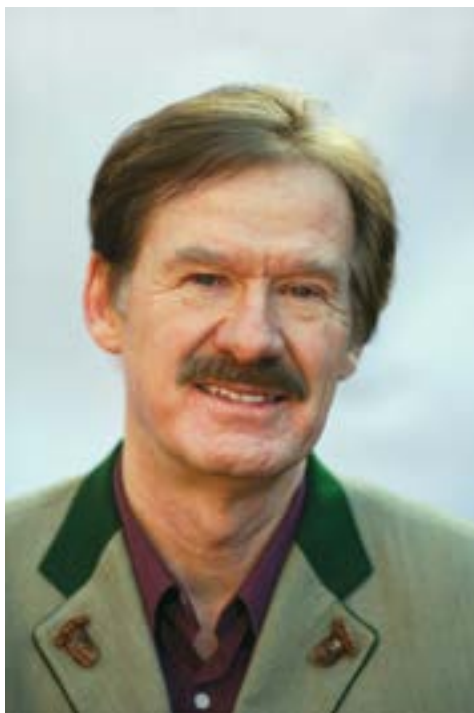

Dennis Schut, M. Sc. M. A. direktor Istraživanja i razvoja Međunarodne željezničke unije UIC:

INICIJATIVA SEESARI

Bila mi je velika čast primiti poziv i doprinijeti izvrsno organiziranome 7. međunarodnom savjetovanju o željeznici u prekrasnome gradu Zagrebu. Dojmile su me se vrlo zanimljive i aktualne teme u programu savjetovanja te široki spektar stručnih područja koje su pokrili domaći i međunarodni predavači. Time su potvrđene moje percepcije o visokome stupnju razumijevanja željezničke tehnike i tehnologije u vašoj državi kao i u susjednome području jugoistočne Europe. Savjetovanje je bilo prilika za ostvarivanje novih kontakata i doista se nadam da ćemo te kontakte moći iskoristiti u našu korist i za razvoj željezničkog sustava u Europi, osobito na vrlo važnome području Balkana, poveznici sjevera i juga.

Željeznica globalnome društvu pruža ključne usluge te čini prometnu kralježnicu održivoga gospodarstva. U cilju suočavanja s velikim brojem budućih izazova (demografski razvoj, klimatske promjene i drugo) željeznički sektor mora se sve više oslanjati na svoj inovativni potencijal kako bi pronašao pametna rješenja u pogledu sigurnosti, zaštite, točnosti, raspoloživosti, pristupa, funkcioniranja, kapaciteta, povezivanja, održivosti i drugih učinaka. Međutim, najveći je izazov ostvariti navedene ciljeve i pritom ostati ekonomski prihvatljiv za svakoga u državama diljem svijeta, a ne samo u onima s visokim prihodom po stanovniku.

Prilikom razvoja i poboljšanja željezničkih usluga vrlo je važno razviti blisku suradnju s pružateljima usluga drugih vrsta prijevoza kako bi se u teretnom i putničkom prijevozu olakšalo putovanje od vrata do vrata. Ključne su dobre veze između željezničkoga i javnoga gradskog prijevoza kao i izravna veza s lukama, zračnim lukama i središtima teretnog prijevoza.

Međutim, kada je riječ o razvoju željezničkog sustava u jugoistočnoj Europi, suočeni smo s doista posebnom situacijom u kojoj je potreban dobro prilagođeni pristup. Trenutačno stanje željezničke mreže (mreža) u jugoistočnoj Europi snažno su definirali sadašnja situacija i povijest područja te politička situacija. Tamo gdje je nekoć postojala jaka i dobro iskorištena željeznička mreža, sada je oštećen sustav koji treba održavati i modernizirati. Mnoge prekogranične veze treba ponovno uspostaviti, a implementiranje filozofije povezivanja Europe ne olakšava činjenica da se povezani europski financijski instrumenti ne mogu primijeniti na bilo koji dio mreže izvan granica država članica EU-a. To predstavlja snažnu prijetnju ekonomskome razvoju s obzirom na to da na svojevrsan način izolira države koje ne pripadaju EU-u, što se jasno može vidjeti na službenim kartama TEN-a.

Imajući na umu te činjenice, nekoliko je vizionarskih organizacija pokrenulo inicijativu za promjenu te situacije te udružilo ruke i glave da stvore zajedničke planove i implementiraju ih u cilju razvoja, nadogradnje i povezivanja te uvođenja inovacija na prometnu mrežu jugoistočne Europe (JIE), usredotočujući se na željeznicu i na suradnju koja uključuje sve dionike u sklopu inicijative javno-privatnih partnerstava pod nazivom SEESARI. Više od 50 organizacija, među kojima su i mnoge željezničke, potpisale su Deklaraciju namjere SEESARI-a. U toj deklaraciji definiraju se brojni strateški prekogranični projekti kao što je plan za zajedničku nabavu kako bi se poticali interoperabilnost u jugoistočnoj Europi i smanjili troškovi nabave i održavanja, zajednički informatički sustavi i sustavi za prodaju karata u putničkome prijevozu, teretni prijevoz i intermodalnost, razvoj pružne mreže za vlakove velikih brzina jugoistočne Europe i revitalizacija regionalne željezničke mreže s vezama na međunarodne koridore. Zajedničko iniciranje i implementiranje tih projekata može otvoriti pristup vanjskome financiranju kao što je financiranje iz EU-ovih fondova (TEN-T i CEF).

U ovome strateškom procesu koji zahtijeva stalna poboljšanja, precizno usaglašavanje i prilagođavanje Međunarodna željeznička unija (UIC) u Parizu ponudila se da odigra ključnu ulogu kao pokretač, distributer, upravitelj znanja te platforma za raspravu i razmjenu iskustava i najboljih praksi. Dodatne informacije potražite na www.seesari.org.